

Peşin satış teşvik primi karşılığında düzenlenen faturanın gelir kaydının hangi tarihte yapılacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.16.16.01-120[ÖZG-2012/161]-338
Tarih	13.08.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.16.16.01-120[ÖZG-2012/161]-338

13/08/2012

Konu : Peşin satış teşvik primi karşılığında düzenlenen faturanın gelir kaydının hangi tarihte yapılacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep dilekçenizin incelenmesinden; 01.05.2012 tarihinde A.Ş. ile yapılan işleticilik anlaşması ve protokol gereği 5 yıl süresince ticari faaliyetinize destek olmak üzere 125.000.-TL peşin satış teşvik primi karşılığında 10.05.2012 tarihinde fatura düzenleneceği belirtilerek, söz konusu peşin satış teşvik priminin gelir kaydının hangi tarihte yapılacağı, gelir vergisi konusunda vergilendirmenin sözleşmeye istinaden gelecek yıllara ait gelir olarak 5 yılda mı yoksa tahakkuk ettiği yılda mı yapılacağı konusunda tereddüde düşüldüğü anlaşılmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazancın tarifinin yapıldığı 37 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır.", bilanço esasında ticari kazancın tespiti ile ilgili 38 inci maddesinin birinci fıkrasında ise, "Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır."

hükümlerine yer verilmek suretiyle ticari kazancın tespitinde tahakkuk esası benimsenmiştir.

Ayrıca, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 192 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, "Aktif toplamı ile borçlar arasındaki fark, müteşebbisin işletmeye mevzu varlığını (öz sermayeyi) teşkil eder." denilmekle ticari kazancın tespitinde tahsil esasının değil, tahakkuk esasının geçerli olduğu vurgulanmıştır.

Dolayısıyla ticari kazancın tesbitinde tahakkuk esası geçerli olup, tahakkuk ise gelirin miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşmesini ifade eder. Bunun için geliri doğuran işlemin tekemmül etmesi gereklidir. Gerek hasılat gerekse giderlerin hangi hesap dönemine ilişkin olduğunun tespiti açısından hasılatın tahsil edilip edilmediğinin, giderlerin ise ödenmiş olup olmadığının bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Diğer taraftan; Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde fatura; satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmış, 231 inci maddesinin (5) numaralı bendinde de faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı belirtilmiştir.

Bu hükümler uyarınca, tacirler arasındaki faaliyetlerin belgelendirilmesi amacıyla kullanılan fatura da tahakkuk esasına bağlı kalınarak düzenlendiğinden, ticari faaliyet içerisinde satılan mal veya yapılan bir hizmet bedeli taraflarca belirlenip faturası düzenlendiğinde gelir veya gider tahakkuk etmiş kabul edilmektedir.

Buna göre; Ticari kazancın tespitinde tahakkuk esası cari olduğundan A.Ş.'den, (yapılan işleticilik anlaşması ve protokol gereği 5 yıl süre ile ticari faaliyetinize destek olmak üzere) alınan 125.000-TL + KDV peşin satış teşvik primine ilişkin gelir kaydının fatura tarihi itibariyle yapılması gerekmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(**) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026